

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет філології та журналістики
Кафедра соціальних комунікацій

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
Міжкультурна комунікація: стратегія, співпраця, обмін
підготовки магістрів
спеціальності 061 Журналістика
освітньо-професійної програми
Журналістика і соціальні комунікації

Луцьк – 2022

Силабус навчальної дисципліни «Міжкультурна комунікація: стратегія, співпраця, обмін» підготовки магістрів, галузі знань 06 Журналістика, спеціальності 061 Журналістика, за освітньо-професійною програмою Журналістика і соціальні комунікації

Розробник: Кравченко С.І. професор, доктор наук із соціальних комунікацій, професор

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

 Кравченко С.І.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри

соціальної комунікації

протокол № 2 від 8 вересня 2022 р.

Завідувач кафедри: Кошелюк О.В.

© Кравченко С.І., 2022 р.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	06 Журналістика 061 Журналістика освітньо-професійна програма Журналістика і соціальні комунікації магістр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 120 /4		Рік навчання <u> 2 </u>
		Семестр <u> 3-ий </u>
		Лекції <u> 10 </u> год.
		Практичні <u> 14 </u> год.
		Лабораторні <u> </u> год.
		Індивідуальні <u> </u> год.
ІНДЗ: <u>немає</u>	Самостійна робота <u> 88 </u> год.	
	Консультації <u> 8 </u> год.	
	Форма контролю: залік	
Мова навчання		українська

II. Інформація про викладача (- ів)

Кравченко С.І.
 доктор наук із соціальних комунікацій
 професор
 професор кафедри соціальних комунікацій
 Контактна інформація : +380508080292
 Ел. пошта: Kravchenko.Svitlana@vnu.edu.ua
grelya64@ukr.net
 Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. «**Міжкультурна комунікація**» - це вибіркова дисципліна, яка пропонує вивчення закономірностей і специфіки обміну інформацією між носіями різних культур. Міжкультурна комунікація розглядається як вид соціокомунікативної діяльності, передбачається знайомство із її різними напрямками і формами – між державами, суспільними групами та індивідами, а також із її атрибутами.
2. **Метою** дисципліни «Міжкультурна комунікація» є вивчення теоретичних і практичних аспектів міжкультурної комунікації, знань, навиків та інструментів міжкультурного діалогу, форм співпраці та обміну між різними народами.
Завдання навчальної дисципліни «Міжкультурна комунікація» передбачають:
 - Знайомство із теорією та основними категоріями міжкультурної комунікації;
 - Окреслення місця української культури в системі світових культур ;
 - Вивчення особливостей міжкультурного обміну на міждержавному (міжнародному) рівні, груповому (у різних сферах суспільного життя) та індивідуальному;
 - Знайомство із перебігом міждержавних і міжнаціональних контактів України із сусідніми народами у ХХ-ХХІ ст. в контексті світових геополітичних процесів;

- Окреслення ролі мас-медіа у формуванні та руйнуванні стереотипів масової свідомості й перебігу міжнаціонального культурного діалогу;
- Знайомство із явищем полікультурності та формами взаємодії у міжкультурній комунікації, міжкультурними (міжетнічними) конфліктами та їх висвітленням у медіа.

3. Компетентності, які забезпечує дисципліна:

Інтегральна - здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у галузі соціальних комунікацій.

Загальні компетентності:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність використовувати іноземні мови у своїй професійній діяльності;
- вміння виявляти та вирішувати проблеми;
- здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних завдань.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- здатність критично осмислювати проблеми у професійній діяльності на межі предметних галузей;
- здатність виконувати складні завдання і вирішувати складні проблеми, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної чи недостатньої інформації та суперечливих вимог;
- здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні висновки, а також знання та пояснення, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

Програмні результати навчання:

- аналізувати та узагальнювати результати досліджень і робити висновки про закономірності;
- писати рецензію на наукову статтю та інноваційний медіапроект;
- використовувати іноземні мови у своїй професійній діяльності;
- здійснювати пошук необхідних знань для планування медіапроектів;
- писати аналітичну статтю за результатами дослідження;
- робити самоаналіз у вигляді звіту про свою професійну діяльність.

Soft skills: вміння критично мислити; вміння працювати в команді; вміння прогнозувати, гнучкість, швидка адаптація до змін та ін.

4. Структура освітнього компонента.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Пр. з.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Міжкультурна комунікація як знання і практична діяльність						
Тема 1. Міжкультурна комунікація як вид соціокомунікативної діяльності		2	2	18	-	Усне опитування 10
Тема 2. Акультурація як процес засвоєння чужої культури. Українці в інокультурних середовищах		2	4	12	2	Усне опитування ДС 20
Тема 3. Діалог культур як основа міжкультурної комунікації		2	2	18	2	Усне опитування 10
Разом за модулем 1		6	8	48	4	
Змістовий модуль 2. Україна в міжнародних відносинах XX-XXI ст.						

Тема 4. Україна і Польща в геополітиці минулого і сучасності: загрози і виклики		2	2	20	2	Усне опитування 10
Тема 5. Історія стосунків Україна-Росія: стратегії міжкультурної комунікації упродовж століть		2	4	20	2	Усне опитування ДС 20
Разом за модулем 2		4	6	40	4	
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота: аналітичне есе, рецензія-роздум						30
Всього годин/Балів		10	14	88	8	100

Методи контролю: ДС – дискусія, усне опитування, аналітичне есе, рецензія-роздум.

5. Завдання для самостійного опрацювання.

- Опрацювання навчальної літератури за темами практичних занять.
- Перегляд відеоматеріалів та їх аналіз:

<https://odkrysviat.com/ua/> Відкрий Світ

<https://odkrysviat.com/ua/videos/guatape-colombia/> Колумбія

<https://odkrysviat.com/ua/videos/dziewczyna-z-plywajacej-wyspy-titicaca-peru/> Перу

<https://odkrysviat.com/ua/videos/nepal-working-women-and-gender-equality/> Непал

<https://odkrysviat.com/ua/videos/india-portraits-vol-1/> Індія

<https://odkrysviat.com/ua/videos/india-portraits-vol-2/>

Фільми Єжи Гофмана Від Русі до України. Народження нації

1. <https://vimeo.com/16172452>

2. <https://vimeo.com/16175538>

3. <https://vimeo.com/16561745>

4. <https://vimeo.com/724996807>

Фільм про ситуацію напередодні II світової війни

https://www.youtube.com/watch?v=xO7bjchwhLs&ab_channel=UATVChannel

Фільм «Срібна земля»

https://www.youtube.com/watch?v=3b6VQWP160g&ab_channel=UA%3A%D0%9F%D0%B5%D1%80%D1%88%D0%B8%D0%B9

Фільм «Україна у другій світовій війні»

https://www.youtube.com/watch?v=eqVNUF-Pg9s&ab_channel=UATVChannel

IV. Політика оцінювання

З інформацією про засади поточного та підсумкового оцінювання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки можна ознайомитися на сайті університету.

(https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022_Polozh_pro_otzin_%D0%A0%D0%B5%D0%B4_%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%9C%D0%95%D0%94.pdf)

Здобувач вищої освіти обов'язково має дотримуватися Кодексу академічної доброчесності. Роботи здобувачів повинні бути їх оригінальними дослідженнями та особистими міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі є підставою для її незарахування викладачем.

Відвідування лекційних і практичних занять є обов'язковим. Допускаються пропуски занять із поважних причин і за умови відпрацювання у дні консультацій. Здобувачі освіти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття і в будь-якому випадку зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених дисципліною. Студенти, які навчаються за індивідуальним планом, зобов'язані відвідувати практичні заняття. Якщо графік їхньої роботи не дозволяє це зробити, вони повинні відпрацьовувати теми практичних занять із дисципліни на визначених консультаціях. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.

Якщо у студентів виникають питання, то вони можуть звернутись із ними до викладача. Викладач призначить консультації, які потрібні для роз'яснення незрозумілих питань, для відпрацювання пропущених занять, для перевірки виконання самостійних завдань.

Терміни підсумкового контролю, ліквідації академічної заборгованості визначає розклад заліково-екзаменаційної сесії. Якщо здобувач не склав екзамен (залік) з першого разу, то має можливість перескладати його ще двічі.

Під час вивчення курсу визнаються результати навчання, отримані в неформальній (професійні курси/тренінги, онлайн-освіта, стажування тощо) та/або інформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають курсу як в цілому, так і його окремим модулям, темі (темам), що передбачені цим силабусом.

V. Підсумковий контроль – залік

70 балів – максимальний бал практичні заняття

15 балів – Модульна контрольна робота 1.

Написати **аналітичне есе**.

Вимоги до тексту:

Самостійність, оригінальність, аргументованість, використання фактів історії, політики, культури, аналіз і виокремлення позитивних і негативних аспектів проблеми, власний висновок

15 балів – Модульна контрольна робота 2.

Написати рецензію – роздум на один із фільмів зі списку відеоматеріалів, запропонованих до планів практичних занять з «Міжкультурної комунікації»

Вимоги до тексту:

Самостійність, оригінальність, аналіз відеоматеріалу з точки зору міжкультурної комунікації, особисті враження і думки.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна література та інтернет-джерела:

1. Бацевич Ф. С. Словник термінів міжкультурної комунікації / Ф. С. Бацевич. — К., 2007. <http://terminy-mizhkult-komunikacii.wikidot.com/slovyk>
2. Біблер В. Діалог культур. Філософія // file:///C:/Users/User/Downloads/Psis_2015_3_16.pdf
3. Греля-Кравченко С. Юзеф Лободовський – митець, мислитель, бунтар та українофіл. Життя і творчість // <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/19365>
4. Жайворонок В.В. Знаки української культури: словник-довідник / В.В.Жайворонок. — К.: Довіра, 2006.
5. Загороднова В. Основи міжкультурної комунікації // <https://dspace.bdpu.org/bitstream/123456789/696/1/Osnovy%20mizhkulturnoi%20komunikatsii.pdf>
6. Кравченко С. І. Періодичні видання Польщі 20-30-х років ХХ ст. у світлі суспільно-культурних процесів міжвоєнної доби: літературна комунікація, польсько-український діалог // <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/13469>
7. Лободовський Ю. Проти упирів минулого // https://shron1.chtyvo.org.ua/Lobodovskyi_Yuzef/Proty_upyryv_mynuloho_Dumky_pro_Polschu_ta_Ukrainu.pdf?PHPSESSID=mesbibjrb2n9r9vdbch8t1mnr1
8. Львовочкіна А.М. Етнопсихологія // <https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/n135.pdf>
9. Манакін В. М. Мова і міжкультурна комунікація : навч. посіб. / В. М. Манакін. — К. : ВЦ «Академія», 2012 // <https://studfile.net/preview/9008838/>
10. Попович М. Нарис історії культури України, Київ, 1998
11. Почепцов Г. Г. «Сучасні інформаційні війни». Видавничий дім «Києво-Могилянська Академія» - 2015.
12. Спільна історія. Діалог культур: навч. посіб. / П. Вербицька, Н. Голосова, В. Дяків та ін. ; [ред.: О. Міхеєва, О. Ковалевська] ; Всеукр. асоц. викл. історії та сусп. дисциплін «Нова доба». — Львів: ЗУКЦ, 2013 // www.novadoba.org.ua/library-spilna-istoriya-dialog-kultur-ua
13. Почепцов Г. Г. «Сучасні інформаційні війни». Видавничий дім «Києво-Могилянська Академія» - 2015.

Відеоматеріали до курсу «Міжкультурна комунікація»:

Фільми Єжи Гофмана Україна – становлення нації

Фільм 1. Від Русі до України. – <https://vimeo.com/16172452>

Фільм 2. Україна чи Малоросія? – <https://vimeo.com/16175538>

Фільм 3. Навіки разом. – <https://vimeo.com/16561745>

Фільм 4. Незалежність. - <https://vimeo.com/724996807>

Фільм про ситуацію напередодні II світової війни

https://www.youtube.com/watch?v=xO7bjchwhLs&ab_channel=UATVChannel

Фільм «Срібна земля»

https://www.youtube.com/watch?v=3b6VQWP160g&ab_channel=UA%3A%D0%9F%D0%B5%D1%80%D1%88%D0%B8%D0%B9

Фільм «Україна у другій світовій війні»

https://www.youtube.com/watch?v=eqVNUF-Pg9s&ab_channel=UATVChannel

Відео про різні народи і культури:

<https://odkryjsviat.com/ua/videos/guatape-colombia/> Колумбія

<https://odkryjsviat.com/ua/videos/dziewczyna-z-plywajacej-wyspy-titicaca-peru/> Перу

<https://odkryjsviat.com/ua/videos/nepal-working-women-and-gender-equality/> Непал
<https://odkryjsviat.com/ua/videos/india-portraits-vol-1/> Індія
<https://odkryjsviat.com/ua/videos/india-portraits-vol-2/>
<https://odkryjsviat.com/ua/> - портал подорожей, історії та культури «Odkryj Świat - Відкрий Світ»

Додаткова література та інтернет-джерела:

1. Білак О. Українсько-польські відносини: транскордонне та міжрегіональне співробітництво // <https://www.forum-ekonomiczne.pl/stosunki-ukrainsko-polskie-wspolpraca-transgraniczna-i-miedzyregionalna/?lang=uk>
2. Відносини України з сусідами. Чи є у Києва друзі // <https://www.dw.com/uk/vidnosyny-ukrainy-z-susidamy-chy-ye-u-kyieva-druzi/a-58318402>
3. Діяльність в рамках ООН // <https://ukraineun.org/ukraine-and-un/activities-in-un/>
4. Єндрашик К. Історичні проблеми та політика пам'яті в польсько-українських стосунках (1991 – 2017) // https://repozytorium.amu.edu.pl/bitstream/10593/24510/1/endraschuk_istorychni.pdf
5. Зав'ялов А. В. Соціальна адаптація українських іммігрантів. Київ : Саміт-книга, 2020 // <https://cutt.ly/PVQtJwJ>
6. Історія членства України в СНД // https://minjust.gov.ua/m/str_55
7. Колбіна Т. В. Сутність міжкультурної комунікації як особливої форми соціальної взаємодії представників різних культур [Електронний ресурс] / Т. В. Колбіна // Вісник ХДАК. – 2010. – Вип.31. – Режим доступу: <http://www.ic.ac.kharkov.ua/RIO/v31/31-2-05.pdf>
8. Малиновська Олена Міграційна політика: глобальний контекст та українські реалії. Київ, Національний інститут стратегічних досліджень, 2018 // https://niss.gov.ua/sites/default/files/2018-07/Migration_Politic_Print-fin-3178a.pdf
Політичні відносини між Україною та Польщею // <https://poland.mfa.gov.ua/spivrobotnictvo/228-politichni-vidnosini-mizh-ukrajinoju-ta-polyshheju>
9. Польсько-українські відносини: потенціал більший за проблеми // <https://www.prostir.ua/?news=polsko-ukrajinski-vidnosyny-potentsial-bilshyj-za-problemy>
10. Ризик на перспективу: що поляки думають про відносини з Україною // <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2021/01/20/7118659/>
11. То скільки в нас національних меншин // <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/skilki-v-nas-nacionalnih-menshin/>
12. Українська громада в країнах світу // <https://mfa.gov.ua/dvostoronnye-spirobotnictvo/zakordonni-ukrayinci/ukrayinska-gromada-v-krayinah-svitu>
13. Україна в міжнародних відносинах // <https://cutt.ly/eVQk8Ar>
14. Українсько-польські відносини в сучасних умовах // <https://cutt.ly/dVQzORs>
15. Участь України у міжнародних організаціях // <http://old.mfa.gov.ua/ua/about-ukraine/international-organizations>
16. Шуляков І.М. Міжкультурний діалог як процес // https://ic.ac.kharkov.ua/nauk_rob/nauk_vid/rio_old_2017/ku/kultura49/09.pdf
17. Związek Ukraińców w Polsce (Об'єднання українців у Польщі) // <https://ukraincy.org.pl/>
18. <https://mfa.gov.ua/mizhnarodni-vidnosini>
19. <https://www.gov.pl/web/ukraina-uk/ukraine>
20. <https://www.ukrinform.ua/> ; <https://censor.net/>; <https://armyinform.com.ua/> та ін.